

Sekizinjisi Ýediniňkidir — Iki San}

Mukaddes Kitap pygamberliginiň patyşalyklary

Jeff Pippenger

2023-09-15

Öňki makalada biz Millerçileriň Rimi butparaz Rimden we papalyk Rimden artyk görüp bilmändiklerini, ýöne şol iki güýjüň arasyndaky tapawutlara degip geçendiklerini kesgitledik. Millerçiler üçin butparaz Rim bilen papalyk Rimiň arasyndaky tapawutlar, papalyk Rimiň butparaz Rimiň dördünji patyşalygyndan soň gelýän başynji patyşalykdygyny ykrar etmäge getirmedi. 1844-nji ýyldaky lapykeçlikden soň, Uýam White Ylham kitabyň on ikinji we on üçünji baplaryndaky üç güýji şeýle kesgitledi: on ikinji bapdaky aždah, soňra on üçünji bapda deňizden çykan haýwan hökmünde papalyk, onuň yzysüre bolsa ýerden çykan haýwan hökmünde Amerikanyň Birleşen Ştatlary. Esas goýlandan soň, Reb Ylham kitabyň on altynjy babynda dünýäni Armageddona alyp barýan aždahanyň, haýwanyň we ýalan pygamberiň üç taraplaýyn birleşigi baradaky ýagtylygy açdy.

Bu nyşanlaryň duş gelýän pygamberlik ugry, Mesihi doglanda ýok etmäge synanyşan aždaha bilen Ylham 12-den başlanýar. Aždahanyň Şeýtandyg y aýdylýar (Ylham 12:9); Halasgäri ölüme höküm etdirmek üçin Hirody herekete getiren hem şoldy. Emma hristian eýýamynyň ilkinji asyrlarynda Mesihe we Onuň halkyna garşy uruş açmakda Şeýtanyň baş serişdesi, butparazyk agalyk edýän din bolan Rim imperiýasy boldy. Şeýlelikde, aždaha ilkinji nobatda Şeýtany aňladýan bolsa-da, ikinji derejeli manyda ol butparaz Rimiň nyşanydyr.

13-nji bapda (1–10-njy aýatlarda) ajdarhanyň öz «gudratyny, tagtyny we uly ygtyýaryny» beren, «gaplaňa meňzeş» başga bir wagşy haýwan suratlandyrylýar. Protestantlaryň köpüsiniň ynanyşy ýaly, bu nyşan gadymy Rim imperiýasynyň bir wagtlar eýelän gudratyny, tagtyny we ygtyýaryny miras alan papalygy aňladýar. Gaplaňa meňzeş bu wagşy haýwan hakda şeýle diýilýär: «Oňa uly sözleri we küpür sözleri aýdýan agyz berildi.... Ol Hudaýa garşy küfür etmek, Onuň adyny, Onuň mukaddes çadyrny we gökde ýaşaýanlary küfürlemek üçin agzyny açdy. Oňa mukaddesler bilen söweş etmek we olary ýeňmek ygtyýary berildi; şeýle hem oňa ähli taýpalar, diller we milletler üstünden ygtyýar berildi». Danyýel 7-däki kiçi şahyň beýany bilen tas birmeňzeş bolan bu pygamberlik, şübhesiz, papalyga yşarat edýär.

“Oňa kyrk iki aý dowam etmäge ygtyýar berildi.” We pygamber şeýle diýýär: ‘Men onuň kelleleriniň biriniň ölüme çenli ýaralanan ýalydygyny gördüm.’ We ýene: ‘Ýesirlige alyp gidýän özi-de ýesirlige gider; gylç bilen öldürýän gylç bilen öldürilmelidir.’ Kyrk iki aý, Daniel 7-däki ‘bir wagt, wagtlar we wagtyň ýarysy’ bilen deňdir, ýagny üç ýarym ýyl, ýa-da 1260 gün — papalyk häkimiýetiniň Hudaýyň halkyny ezmeli bolan döwri. Bu döwür, öňki baplarda beýan edilişi ýaly, biziň eramyzyn 538-nji ýylynda papalygyň agalyk etmeginiň başlanmagy bilen başlap, 1798-nji ýylda tamamlandy. Şol wagtda papa fransuz goşuny tarapyndan ýesir alnypdy, papalyk häkimiýeti ölümcül ýarasyny aldy, hem-de: ‘Ýesirlige alyp gidýän özi-de ýesirlige gider’ diýen pygamberlik ýerine ýetdi.”

“Şu pursatda başga bir nyşan girizilýär. Pygamber şeýle diýýär: ‘Men ýeriň içinden çykyp gelýän başga bir haýwany gördüm; onuň guzynyňky ýaly iki şahy bardy.’ 11-nji aýat. Bu haýwanyň hem daşky görnüşi, hem-de onuň ýüze çykyş usuly onuň aňladýan milletiniň öňki nyşanlar arkaly görkezilenlerden tapawutlydygyny bildirýär. Dünýäni dolandyran beýik patyşalyklar pygamber Danyýele ýyrtýy haýwanlar hökmünde görkezildi; olar ‘asmanyň dört ýeli uly deňziň üstünde uruşýarka’ ýokary galýardylar. Danyýel 7:2. Ylham 17-de bir perişde suwlaryň ‘halklary, köplügi, milletleri we dilleri’ aňladýandygyny düşündirdi. Ylham 17:15. Ýeller dawalaşmagyň nyşanydyr. Uly deňziň üstünde uruşýan asmanyň dört ýeli patyşalyklaryň häkimiýete eýe bolmaklary üçin bolup geçen basybalyşlaryň we öwrülişikleriň elhenç sahnalaryny aňladýar.”

“Emma guzynyňky ýaly şahly wagşy haýwan «ýerden çykyp gelýär» diýip görüldi.” Özüni berkarar etmek üçin beýleki güýçleri agdaran däl-de, şeýlelikde şekillendirilen millet öň başga hiç kim eýelemän gelen çäkde peýda bolup, kem-kemden hem parahatçylykly ösüp ulalmaly boldy. Şeýle bolansoň, ol Köne Dünýäniň gür ilatly we göreşli milletleriniň arasynda — «halklaryň, köpçülikleriň, milletleriň we dilleriň» tolgunyşykly deňzinde — ýüze çykyp bilmezdi. Ony Günbatar yklymynda gözlemeli.

“Täze Dünýäniň haýsy milleti 1798-nji ýylda güýje galyp, kuwwat we beýiklik wada berýän hem-de dünýäniň ünsüni özüne çekýän ýagdaýda ýüze çykýardy? Bu nyşanyň degişli edilmegi babatda hiç hili şübhe bolup bilmez. Bu pygamberligiň şertlerine gabat gelýän bir millet bar, diňe bir millet; ol şübhesiz ýagdaýda Amerikanyň Birleşen Ştatlaryny görkezýär. Bu milletiň ýüze çykyşyny we ösüşini beýan eden mahaly, hatyp hem-de taryhçy mukaddes ýazyjynyň pikirini, hatda tas onuň sözlerini, gaýtadan-gaýtadan özlari hem duýman ulanypdyrlar. Janawar “ýerden çykyp gelýän” halda görüldi; terjimeçileriň aýtmagyna görä bolsa, bu ýerde “çykyp gelýän” diýip terjime edilen söz göni manyda “ösüp çykmak ýa-da ösümlik kimin gögerip çykmak” diýmegi aňladýar. Şeýle hem, görşümüz ýaly, bu millet öň ýaşaaýyş bolmadyk ýerde döremeli boldy. Amerikanyň Birleşen Ştatlarynyň ýüze çykyşyny beýan edýän belli bir ýazyjy, “onuň boşlukdan peýda bolşunyň syry” hakda söz açyp, şeýle diýýär: “Biz sessiz tohum kimin imperiýa öwürlip ösdük.”—G. A. Townsend, *The New World Compared With the Old*, page 462. 1850-nji ýylda bir Ýewropa neşiri Amerikanyň Birleşen Ştatlary hakda “ýüze çykýan” we “ýeriň dym-ümsümliginiň arasynda öz güýjüni we buýsanjyny günsaýyn artdyryýan” ajaýyp imperiýa hökmünde ýazdy.—*The Dublin Nation*. Edward Everett bu milleti esaslandyran Hajy-köçegärler hakdaky nutugynda şeýle diýdi: “Olar, Leideniň kiçi ýygnagynyň wyždan azatlygyny lezzet bilen ýaşap bilmegi üçin, öz näbelli bolşy bilen zyýansyz we öz uzaklygy bilen howpsuz bir çet ýer gözledilermikä? Ine, olar haçyň baýdaklaryny parahat basyp alyş arkaly göterip geçen ägirt uly ýurtlara serediň!”—Speech delivered at Plymouth, Massachusetts, Dec. 22, 1824, page 11.

“‘Ol guzynyňky ýaly iki şahasy bardy.’ Guza meňzeş şahlar ýaşlygy, bigünäliligi we mylaýymlygy aňladýar; bular 1798-nji ýylda pygambere ‘ýokary galyp gelýän’ hökmünde görkezilen Amerikanyň Birleşen Ştatlarynyň häsiýetini ýerlikli suratlandyryýar. Ilki Amerikaga gaçyp gelen hem-de patyşa zulumyndan we ruhany çydamsyzlygyndan pena gözlän mesihi sürgünleriň arasynda raýat we dini azatlygyň giň binýady üstünde hökümet gurnamagy ýüregine düwenler köpdi. Olaryň garaýyşlary Garaşsyzlyk Jarnamasynyda beýanyyny tapdy; ol ýerde ‘ähli

adamlaryň deň ýaradylandygy’ hem-de olara ‘ýaşaýyş, azatlyk we bagty gözlemek’ ýaly aýrylmaz hukugyň berlendigi baradaky beýik hakykat beýan edilýär. Konstitusiýa bolsa halka öz-özüni dolandyrmak hukugyny kepillendirýär we halkyň ses bermegi bilen saýlanan wekillerin kanunlary çykarmalydygyny hem-de ýerine ýetirmelidigini göz önünde tutýar. Dini ynanç azatlygy hem berildi; her bir adama wyždanynyň görkezmesine görä Hudaýa sežde etmäge rugsat edildi. Respublikaçylyk we protestantlyk milletiň esasy ýörelgelerine öwrüldi. Bu ýörelgeler onuň güýjüniň we gülläp ösüşiniň syrydyr. Ähli Hristian dünýäsinde ezilenler we depelenenler bu ýurda gyzyklanma we umyt bilen ýüz tutdular. Millionlarça adam onuň kenarlaryna geldi, we Amerikanyň Birleşen Ştatlary ýer ýüzüniň in kuwwatly milletleriniň arasynda orun aldy.

Emma guzu ýaly şahly haýwan “aždarha ýaly gepleýärdi. Ol onuň önünde birinji haýwanyň ähli häkimiýetini amala aşyrýar hem-de ýeri we onda ýaşaýanlary, öldüriji ýarasy sagalan birinji haýwana sežde etmäge mejbur edýär; ... ýerde ýaşaýanlara gylyçdan ýara alan, ýöne diri galan haýwana bir şekil ýasamaklaryny aýdýar.” Ylham 13:11–14. Uly Göreş, 438–441.

Bu parça, on iki we on üçnji baplaryň, dünýäni Armageddona alyp barýan Ylham on altydaky üç güýji — aždarhany, wagşy haýwany we ýalan pygamberi — tanadyandygyny görkezýär. Şol üç güýjüň her biriniň şol bir pygamberlik taryhyny beýan edýän öz aýratyn baplary bar. Daniýel on biriň soňky alty aýaty: «Soňky döwrüň wagtynda» diýen sözler bilen başlanýar; bu bolsa 1798-nji ýyl boldy. Soňra şol alty aýat papalygyň soňky hereketlerini görkezýär, tä Daniýel on ikiniň birinji aýatynda Mikaýyl ýerinden turýança, adam üçin synag möhleti ýapylýança we soňky ýedi belany getirýänçä. On birinji babyň kyrk dördünji aýatynda, papalygy gazaba getirýän we synag möhleti ýapylmazdan ön bolup geçýän ganly gyrgynçylygy başladýan şol döwrüň habary, «gündogardan we demirgazykdan gelýän habarlar» hökmünde görkezilýär.

Gündogardan we demirgazykdan gelen habar in soňky duýduryş habaryny aňladýar, çünki ol Mihailiň ýerinden turmagynyň edil ön ýanynda yglan edilýär. Bu Mukaddes Ruhun dökülip berilmegi döwründe yglan edilýän üçünji perişdäniň habarydyr. Danyýel bu habary iki taraply görnüşde görkezdi. Papalygy gaharlendyrýän “demirgazyk” habary “demirgazygyň patyşasynyň” papalyk häkimiýetidigini kesgitleýän habardyr, “gündogar” habary bolsa gündogar ogullarynyň habarydyr, ýagny Yslamdyr. Elbetde, onuň başga-da möhüm manylary bar, emma gündogar Yslamyň nyşanydyr, antimesih bolsa hakyky Demirgazygyň Patyşasynyň galp meňzetmesidir. Demirgazygyň patyşasynyň nyşanyny (haýwanyň nyşanyny) kabul etmezlik barada duýduryş berýän üçünji perişdäniň habary, şeýle hem, ABŞ üçin etmiş käsesi dolan pursatda Yslamyň urjakdygyny duýdurýar; ABŞ bolsa öz etmiş käsesini ýekşenbe kanuny bilen doldurýar.

Ylham on üç, on birinji aýatdan başlap dowam edip, şol bir pygamberlik taryhyny görkezýär, ol hem ahyrzaman döwründe, 1798-nji ýylda başlanýar.

“Täze Dünýäniň haýsy halky 1798-nji ýylda kuwwata galyp, güýç we beýiklik wada berip, dünýäniň ünsüni özüne çekýärdi? Nyşanyň ulanylyşy hiç bir soraga ýer goýmaýar. Bir halk, diňe bir halk, bu pygamberligiň şertlerine laýyk gelýär; ol hiç bir şübhesiz Amerika Birleşen Ştatlaryna ysarat edýär.” Uly Jedel, 440.

Şol bir pygamberlik taryhy Daniel 11:40–45-de nähili beýan edilse, Ylham 13:11–18-de hem şol bir görnüşde beýan edilýär. Danieldäki aýatlarda bolşy ýaly, Amerikanyň Birleşen Ştatlarynyň ornuna degişli hekaya hem synag möhletiniň ýapylmagy bilen tamamlanýar, çünki Amerikanyň Birleşen Ştatlary dünýäni haýwanyň nyşanyny kabul etmäge mejbur edýär. Soňra, Daniel 11-de bolşy ýaly, döwrüň habary on dördünji bapda beýan edilýär. Iki parçanyň hem gurluşy hut birdir; diňe bir tapawut şudur: Danieliň aýatlary papalygyň işlerini suratlandyrýar, Ylham 13 bolsa Amerikanyň Birleşen Ştatlarynyň ornuny kesgitleýär. Şol iki ugry nazara alyp, biz Ylhamyň on ýedinji babynyň hem şol bir taryhy öz içine alýandygyny görýäris, emma ol ajdarhanyň ornuna aýratyn üns berýär; ajdarha on patyşa hökmünde görkezilýär, olar bolsa Birleşen Milletler Guramasydyr. Setir üstüne setir garalýan şol üç bap, on altynjy bapda dünýäni Armageddona alyp barýan ajdarhanyň, haýwanyň we ýalan pygamberiň ornuny kesgitleýär; şonuň üçin hem, on ýedinji bap başlananda, Rim jelepiniň hökümüne degişli habary Ýahýa ýetirmek üçin geleniň ýedi soňky belany döken perişdeleriň biridigi barada Ýahýanyň bize habar bermegi möhüm ähmiýete eýedir.

Soň ýedi käsä eýe bolan ýedi perişdäniň biri gelip, meniň bilen gepleşip maňa şeýle diýdi: “Bärik gel; men saňa köp suwlaryň üstünde oturan beýik jelep aýalyň höküm edilşini görkezjek. Ýeriň patyşalary onuň bilen zyna etdiler, ýeriň ýaşajylyary bolsa onuň zynasyna degişli şerapdan serhoş boldular.” Ylham 17:1, 2.

Milleritlerde mesele butparaz Rim bilen papalyk Rim hakyndady, emma ahyrda mesele üç taraplaýyn birleşik hakyndadyr. Onuň on iki we on üç baplarda şol üç güýji kesgitleýşi ýaly, ol on ýediinji babyň aýalyny hem açyk-aýdyň papalyk hökmünde kesgitleýär.

Ylham 17-däki aýal [Wawilon] şeýle suratlandyrylýar: “melewşe we gyrmyzy reňkli geýimler geýnip, altyn, gymmatbahaly daşlar we merjenler bilen bezelipdi; elinde bolsa nejisliklerden we ýigrenji zatlardan doly altyn kase bardy; ... onuň maňlaýynda şeýle at ýazylgydy: ‘Syr, Beýik Wawilon, jelepleriň enesi’.” Pygamber şeýle diýýär: “Men ol aýaly mukaddesleriň ganyndan we Isanyň şaýatlarynyň ganyndan serhoş bolan halda gördüm.” Şeýle hem Wawilon “ýeriň patyşalarynyň üstünden höküm sürýän şol beýik şäherdir” diýip yglan edilýär. Ylham 17:4–6, 18. Köp asyrlaryň dowamynda hristian äleminiň monarhlarynyň üstünden despotik häkimligi dowam etdiren güýç Rimdir.” Beýik Dawalyşyk, 382.

Şeýlelik bilen, on ýedinji bapda şekillendirilen pygamberlik taryhy haçan başlanýar?

Şeýlelikde, ol meni ruhda çöle alyp gitdi; men bolsa hakaratly atlardan doly, ýedi başly hem-de on şahly, al reňkli bir haýwanyň üstünde oturan bir aýaly gördüm. Aýal gyrmyzy we al reňkli geýimler bilen bezelipdi, altyn, gymmatbaha daşlar we merjenler bilen şaýlanypdy; elinde bolsa azgynlygynyň nejisligi we ýigrençli zatlaryndan doly altyn kase bardy. Onuň maňlaýynda bolsa şeýle bir at ýazylgydy: SYR, BEÝIK BABIL, ZYNAXORLARYŇ WE ÝER ÝÜZÜNDEGI ÝIGRENÇLI ZATLARYŇ ENESI. Men şol aýaly mukaddesleriň ganyndan we Isanyň şaýatlarynyň ganyndan serhoş bolan halda gördüm; men ony görenimde, örän uly haýranlyk bilen geň galdym. Ylham 17:3–6.

Ýahýanyň aýaly görmegi üçin, ol pygamberlik taýdan çöle alnyp gidilýär; Ýahýa bolsa şol çöli eýýäm on ikinji bapda iki şaýat bilen birlikde papalyk häkimiýetiniň müňe iki ýüz altmyş ýyllyk döwri hökmünde kesgitläpdi.

Aýal çöle gaçdy; ol ýerde onuň üçin Hudaý tarapyndan taýýarlanan bir ýer bardy, ol ýerde ony müň iki ýüz altmyş gün bakmalydylar.... Aýala uly bürgüdiň iki ganaty berildi, ol çöle, öz ýerine uçup barsyn diýip; ol ýerde ýylan ýüzünden bir wagt, wagtlar we ýarym wagt dowamlynda eklenilýär. Ylham 12:6, 14.

Ýahýa pygamberlik taýdan çöl döwrüne alnyp gidildi, ýöne üçünji aýat we ondan soňraky aýatlar takyklykda Ýahýanyň müň iki ýüz altmyş ýylyň içinde nirä alnyp gidilendigini görkezýär, çünki aýal yzarlamanyň ganyndan eýýäm serhoş bolupdy we ol eýýäm “ahlakсыz aýallaryň enesi” bolupdy. Ýahýa çöl döwrüniň ahyryna alnyp gidildi, çünki aýal eýýäm yzarlamanyň ganyndan içipdi we Protestan ybadathanalary eýýäm onuň gujagyna dolanyp, onuň gyzlary bolup barýardy, sebäbi ol şol döwürde “ahlakсыz aýallaryň enesi” hökmünde tanalýardy. Onuň eýýäm gyzlary bardy. On ýedinji bapdaky Ýahýanyň şaýatlygy 1798-nji ýylda başlaýar; edil şonuň ýaly-da, şol bir pygamberlik taryhy Danyýel 11-de haýwany we Ylham 13-de ýalan pygamberi aňladýardy.

Beýleki iki çyzykda bolşy ýaly, on ýedinji bap tamamlanyp, on sekizinji bap bolsa şol sagadyň habaryny kesgitleýär. Üç pygamberlik çyzygy bar, üç esse birleşigiň hersi üçin biri. Olaryň ählisi 1798-nji ýylda başlanýan we synag möhletiniň ýapylmagyna çenli dowam edýän şol bir taryhy gurluşyň üstünde şekillendirilýär, hem-de üçüsi hem soňky duýduryş habaryny nygtaýar.

Habakkugyň Tabletleri Ylham kitabynyň on ýedinji babyndaky meselä has giňişleýin seredýär, şonuň üçin indi Mukaddes Kitap pygamberliginiň sekiz patyşalygyny beýan edýän şol babyň aňladýan syrlyna geçerin.

Ine, paýhasly aňdyr. Ýedi baş — aýalyň üstünde oturan ýedi dagdyr. Şeýle hem ýedi patyşa bardyr: olaryň başy ýykyldy, biri bardyr, beýlekisi entek gelmedi; ol gelende bolsa, az wagt galmalydyr. Öň bolan, emma häzir ýok bolan haýwan hem sekizinjidir, ol ýediniň biridir we heläklige gidýändir. Ylham 17:9–11.

Danyýel Nebukadnesara şeýle diýdi: «Sen şol altyn başsyň».

Adamlaryň perzentleri nirede ýaşasa, meýdanyň haýwanlaryny we asmanyň guşlaryny hem Ol seniň eline berdi we olaryň hemmesine seni höküm sürüji etdi. Şol altyn baş sensiň. Daniel 2:38.

Danyýel hem Nebukadnesara şeýle diýdi: «Sen, eý patyşa, patyşalaryň patyşasysyň.»

Sen, eý patyşa, patyşalaryň patyşasysyň; çünki gökleriň Hudaýy saňa patyşalyk, gudrat, kuwwat we şöhrat berdi. Daniel 2:37.

Nebukadnesar “baş”dy, ol patyşady, we ol patyşalaryň patyşasydy, çünki ol heýkelde görkezilen patyşalyklaryň ilkinjisini wekilçilik edýärdi. Nebukadnesar altyn bilen görkezilen patyşady, beýleki patyşalyklar we patyşalar bolsa heýkeldäki beýleki metallarda görkezilerdi; emma Nebukadnesar ilki bolandygy üçin patyşalaryň patyşasydy. Häzirikçe seretmejek başga bir gatlak

hem şudur: Wawilon patyşalygy hakyky Patyşalaryň Patyşasy bolan Mesihi galplaşdyrmaga çalyşan patyşalygy wekilçilik edýär.

Işanyň iki müň baş ýüz ýigrimi ýyllyk pygamberlikler (Lewiler 26-daky ýedi gezek) baradaky şaýatlygynyň başynda Işaya patyşalary başlar hökmünde kesgitleýär.

Çünki Siriýanyň başy Şamdyr, Şamyň başy bolsa Rezindir; altmyş baş ýylyň içinde Efraýym halk bolmakdan çykylyp döwler. Efraýymyň başy Samariýadyr, Samariýanyň başy bolsa Remalýanyň ogludyr. Eger siz iman etmeseňiz, elbetde berk durup bilmersiňiz. Işaya 7:7, 8.

Işaya diňe Samariýanyň demirgazyk patyşalygyna we Ýahudanyň günorta patyşalygyna garşy bolan iki müň baş ýüz ýigrimi ýyllyk iki döwriň başlangyç nokadyny beýan edýär, hem-de muny edende, bir milletiň paýtagt şäheriniň onuň başydygyna, patyşanyň bolsa paýtagt şäheriň başydygyna şaýatlyk edýän iki şaýady hem öz içine alýar. “Baş” patyşadyr we patyşalykdyr. Ylham kitabynda şol bir pygamberlik ugry, Daniýeldäki ýaly, dowam etdirilýär.

Şonuň üçin Ýahya 1798-nji ýyla alnyp gidilip, ýedi «başyň» bardygyny görkezýän syr bilen tanyşdyrylanda, onuň ýedi patyşalygy aňladýandygyny kesgitleýär. Soňra oňa başlaryň, ýagny patyşalyklaryň başisiniň ýykylandygy aýdylýar. 1798-nji ýylda Bibliýa pygamberliginiň başinji patyşalygy ölümlü ýara aldygy sebäpli ýaňy ýykylypdy; şol ýara bolsa ahyrsoňy sagaldylar.

Ahyrzamanyň döwriň taryhynda, 1798-nji ýylda duran Ýahya, şeýle hem başlaryň biriniň “bar”dygy barada habardar edilýär. Mukaddes Kitap pygamberliginiň altynjy şalygy 1798-nji ýylda başlandy; şonuň üçin Ýahya pygamberlik taýdan 1798-nji ýyla geçirilende, şol wagt bar bolan şalyk Amerikanyň Birleşen Ştatlarydyr, hem-de oňa ýedinji şalygyň heniz 1798-nji ýyl üçin geljekdedigi, sebäbi onuň entek gelmändigi-de habar berildi. 1798-nji ýyl üçin heniz geljekde bolan ýedinji şalyk, on patyşa arkaly görkezilýän we Ylham on ýedinjäniň temasy bolan Birleşen Milletler Guramasydyr. Emma ýedinjiden bolan sekizinji hem bardyr. Rim hemişe sekizinji bolup ýüze çykýar we ol ýediniň biridir.

On ýedinji babyň mazmuny barada aýdyljak zat köp, emma biz diňe on ýedinji bapda şekillendirilen, Mukaddes Kitabýň pygamberliklerindäki sekiz patyşalygy kesgitleýäris, şonuň bilen Millerit düşünjesindäki dört patyşalygyň Ylham kitabynyň on ýedinji babyndaky sekiz patyşalyk bilen nähili laýyk gelýändigini görmek üçin.

Muny indiki makalada serederis.